

โครงการ

การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนชายฝั่งสงขลา ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(Citizen science for community empowerment, climate adaptation
and locally-led environmental monitoring in coastal zones)

ภายใต้โปรแกรม Inclusive GEF Assembly Challenge

แนะนำองค์กรรับผิดชอบ

มูลนิธิชุมชนสงขลา

(2552-ปัจจุบัน)

Platform : Greensmile

Platform : Cityclimate

Platform : iMed@home

Funded by
the European Union

Maastricht University

ผลงานที่กำลังดำเนินการ

โครงการประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมือง พื้นที่ภาคใต้

(Strengthening urban climate governance for inclusive,
resilient and sustainable societies in Thailand)

เมืองบ่อयाง

เมืองควนลัง

เมืองพะตง

เมืองปาดังเบซาร์

เมืองละงู

เมืองโตนดด้วน

คณะกรรมการ

ดร.พกามาศ ถิ่นพั่งงา

ผู้บริหารโครงการ– รับผิดชอบ การพัฒนาหลักสูตร และกรอบการดำเนินโครงการ สนับสนุนด้านเทคนิควิชาการให้กับคณะกรรมการ รวมถึงการจัดทำรายงานและติดต่อประสานงานกับทางผู้ให้ทุน

นายชาคริต โภชะเรือง

ผู้บริหารโครงการ– รับผิดชอบ กำกับดูแลบริหารโครงการ วางแผนโครงการและการส่งมอบงาน/ผลผลิตภายใต้โครงการ และสนับสนุน และร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องภายใต้โครงการ

นายอภิศักดิ์ ทัศนีย์

นักวิจัยโครงการ– รับผิดชอบ งานภาคสนาม รวบรวมข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมวิทยาศาสตร์ภาคพลเมือง

น.ส.กมลทิพย์ อินทะโน

เจ้าหน้าที่โครงการ– รับผิดชอบ การจัดการและบริหารงบประมาณโครงการ รวมถึงจัดทำรายงานการเงิน

น.ส.ปราณี วุ่นฝ้าย

ผู้ประสานงานภาคสนาม– รับผิดชอบ การจัดการและบริหารงบประมาณโครงการ รวมถึงจัดทำรายงานการเงิน

ดร.สมพร สิริโปราณานนท์

ที่ปรึกษา– รับผิดชอบ ให้คำปรึกษาระดับสูง ด้านนโยบายและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ

ผศ.ดร.สมปรารถนา ฤทธิ์พริ้ง

ที่ปรึกษา– รับผิดชอบ การสนับสนุนข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่คณะกรรมการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

โครงการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนชายฝั่งสงขลาปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(Citizen science for community empowerment, climate adaptation and locally-led environmental monitoring in coastal zones)

พื้นที่ดำเนินการ

- จังหวัดสงขลา ประเทศไทย
- 6 อำเภอ – ชุมชนชายฝั่งที่ได้รับคัดเลือก

งบประมาณ

- USD 98,790 (หรือ ประมาณ 3.5 ล้านบาท)

ระยะเวลาดำเนินการ

- 2 ปี 6 เดือน (30 เดือน)

โครงการการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนชายฝั่งสงขลาปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(Citizen science for community empowerment, climate adaptation and locally-led environmental monitoring in coastal zones)

หาดสมิหลา

ป่าสนทรายชายหาด ต.บ่อตรุ

หาดสะกอม

หาดม่วงงาม

หาดปากบาง

เป้าหมายโครงการ

ชุมชนชายฝั่ง โดยเฉพาะกลุ่มผู้หญิง เยาวชน และกลุ่มเปราะบางมีบทบาทที่เข้มแข็ง และสำคัญมากขึ้น ในการร่วมผลิตองค์ความรู้ ร่วมขับเคลื่อนการปรับตัว ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน และร่วมขับเคลื่อนการบริหารจัดการระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมชายฝั่ง ที่ดำเนินการโดยท้องถิ่น รวมถึงร่วมพัฒนาการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ภาคพลเมือง และใช้เวทีสาธารณะในการเสริมสร้างกระบวนการในการตัดสินใจ และวางแผนจากฐานล่าง

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนชายฝั่ง
จังหวัดสงขลา ในการปรับตัวต่อความไม่แน่นอนของสภาพภูมิอากาศ
และการบริหารจัดการในการจัดการ รักษา ฟื้นฟู ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมชายฝั่ง
ผ่านกระบวนการวิทยาศาสตร์ภาคพลเมืองและการผลิตองค์ความรู้
เพื่อใช้ประกอบในการวางแผนและตัดสินใจ

กิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่ 1

- การเสริมสร้างศักยภาพโดยการร่วมพัฒนา วิธีการและเครื่องมือวิทยาศาสตร์ภาคพลเมือง (Citizen science) และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

กิจกรรมที่ 1.1 พัฒนาเครื่องมือที่ผสมผสานระหว่างวิทยาศาสตร์กับสังคมศาสตร์ ร่วมกับนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมที่ 1.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่น สร้างศักยภาพ และการใช้เครื่องมือ citizen science 6 พื้นที่

กิจกรรมที่ 1.3 การวิจัยแบบมีส่วนร่วม การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ citizen science

ผลผลิต

- 1.คู่มือและเครื่องมือในการดำเนินงานโครงการ 1 ชุด
2. Platformกลาง สำหรับบันทึกและนำเสนอข้อมูล www.scccrn.org
- 3.รายชื่อคณะทำงาน 1 ชุด

- 1.รายชื่อคณะทำงานพื้นที่ 6 ชุด
- 2.แผนการดำเนินงานเก็บข้อมูล 6 ชุด

- 1.ข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนและผังภูมินิเวศ 6 ชุด
- 2.แผนที่ความเสี่ยงชุมชนชายฝั่งจังหวัดสงขลา 1 ชุด

CITIZEN SCIENCE

การใช้เครื่องมือ citizen science

- **ชุมชนสามารถดำเนินการด้วยตนเอง**
- เอกสาร ข้อมูล แผนที่/ภาพถ่าย ย้อนหลัง
- สำรวจ จัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง(แผนที่/แผนผัง/วัดการเปลี่ยนแปลง/ภาพถ่าย/ภาพวาด ฯลฯ)/เก็บภาพPlatform ระบบกลุ่มปิด
iMed@home/cityclimate
- บันทึกผ่านกระดาษ>platform

ผลลัพธ์

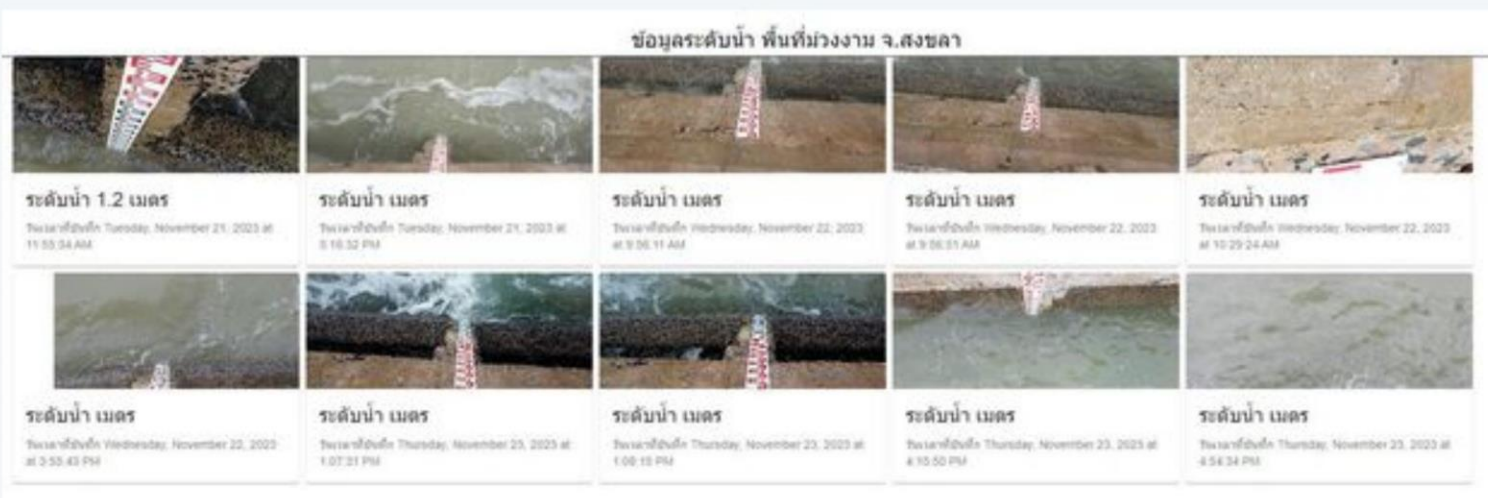
1. มีข้อมูล ที่หลากหลาย เป็นจริง ไว้ใช้วางแผนร่วมกันระหว่างชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ นอกพื้นที่
 - ด้านบุคคลเปราะบาง(เด็ก ผู้หญิง ผู้สูงอายุ คนป่วย คนพิการ เกษตรกร/กลุ่มอาชีพชายฝั่ง)
 - ข้อมูลที่จำเป็นของปัญหาและต้นทุนด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อม สังคม และสภาพภูมิอากาศ เพื่อนำมาใช้ในการปรับตัว
 - ด้านวิถีปฏิบัติ กฎหมาย นโยบายของหน่วยงาน
2. ประเมินความเปราะบางของชุมชน

การเก็บข้อมูล การเปลี่ยนแปลง ชายหาด

แผนผังชุมชน

การพัฒนากระบบเตือนภัยการกัดเซาะชายฝั่ง

iMed@home ระบบกลุ่มปิด

พัฒนาระบบสนับสนุนการทำงาน และการให้ชุมชนและกลุ่มเสียงเป็นเจ้าของข้อมูล

กิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่ 2

- การพัฒนาแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สำหรับการปรับตัวโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community - based adaptation) และ การบูรณาการแนวทางการปรับตัวโดยอาศัยระบบนิเวศ (EbA) เข้าสู่การบริหารจัดการชายฝั่ง

กิจกรรมที่ 2.1 การพัฒนาแผนการปรับตัวของชุมชนชายฝั่ง, แผนการบริหารจัดการและแผนปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

กิจกรรมที่ 2.2 การดำเนินงาน/การนำไปปฏิบัติ – โครงการนำร่อง 6 พื้นที่ สร้างต้นแบบรูปธรรม

กิจกรรมที่ 2.3
การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนและสะท้อนบทเรียนที่ได้จากการดำเนินงาน

ผลผลิต

- แผนระดับชุมชนด้านการจัดการชายฝั่ง หรือ การปรับตัว (Community-based climate adaptation plans)
- แผนผังภูมินิเวศ (ระดับอปท หรือ ตำบล)

โครงการนำร่อง (อาทิ กิจกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มผู้หญิง, ความมั่นคงทางอาหารชายฝั่ง/ฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่ง)

บทเรียนการดำเนินงาน 1 ชุด

กิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่ 3

- การขยายผลและต่อยอดอย่างยั่งยืนการบริหารจัดการชายฝั่งและการปรับตัวโดยอาศัยชุมชนเป็นฐานที่ใช้แนวทางที่อิงระบบนิเวศ

กิจกรรมที่ 3.1

จัดเวทีประชุมระดับพื้นที่
-6 ครั้ง

ผลผลิต

-ได้ข้อเสนอแนะ เชิงแผนปฏิบัติ และ
เชิงนโยบาย ระดับท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 3.2

การจัดเวทีประชุมระดับเขตพื้นที่ชายฝั่ง
ทะเล(6 อำเภอ) 1 ครั้ง

-ได้ข้อเสนอแนะ เชิงปฏิบัติ เชิง
นโยบาย และกลไกสนับสนุนด้านงบประมาณ
ระดับจังหวัด

กิจกรรมที่ 3.3

การจัดเวทีนโยบายสาธารณะที่เชื่อมโยง
ท้องถิ่น-ระดับชาติ
-1 ครั้ง

-ได้ข้อเสนอแนะ เชิงปฏิบัติ และเชิง
นโยบาย สู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ระดับประเทศ

ผู้ได้รับประโยชน์

จำนวนรวม 1000 คน

กลุ่มเป้าหมาย – จำนวนผู้หญิง เยาวชน 6 พื้นที่ๆละ 10 คน=60 คน

พื้นที่ได้ประโยชน์จากการเพิ่มศักยภาพต่อการปรับตัวและรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ha) 6 อำเภอๆละ 1 แห่ง ประกอบด้วย 1)อำเภอระโนด 2)อำเภอสทิงพระ 3)อำเภอสิงหนคร 4)อำเภอเมือง 5)อำเภอจะนะ 6)อำเภอเทพา

ผลลัพธ์ของโครงการ

ผลลัพธ์ที่ 1 ชุมชนชายฝั่งมีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น ด้วยการมีองค์ความรู้ และทักษะ เครื่องมือและข้อมูล นำไปสู่การขับเคลื่อนการวางแผนการจัดการชายฝั่งและแผนการปรับตัว ที่ดำเนินการโดยชุมชนร่วมกับอปท.

ผลลัพธ์ที่ 2

ชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนชายฝั่ง กลุ่มเปราะบางและกลุ่มคนชายขอบดีขึ้น โดยการรักษา พื้นฟู ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง รวมถึงการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

ผลลัพธ์ที่ 3

แนวทางการบริหารจัดการชายฝั่งและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยอาศัยระบบนิเวศเป็นฐาน ที่มีความยั่งยืนและสามารถขยายผลผ่านการบูรณาการในแผนพัฒนาต่างๆ